

Oversigt over Plantesygdomme.

169. — Vintermaanederne og April 1930.

I Vaarsædmarkerne er der adskillige Steder iagttaget et eller flere lyse Tværbælter paa Bladene, et Forhold der antagelig er fremkaldt af de kolde Nætter sidst i April.

Stærk Lyspletsyge i Rug og Hvede er iagttaget enkelte Steder.

I Kornet har Smælderlarver og Fritfluelarver kun gjort sig lidet bemærket. Brakfluen har derimod flere Steder været ondartet baade i Rug og Hvede. Stankelbenslarverne er aabenbart ikke saa slemme som sidste Aar, men der foreligger dog Indberetning om en Del ondartede Angreb.

Paa Kalundborgegnen samt ved Næstved, Roskilde og Odense forekom et usædvanligt Angreb. Det var Larven af Haarmyggen (*Bibio*), der havde huseret i en Del Bygmarker med Roer som Forfrugt (ved Næstved dog i Græsmark og Blandsæd). Skaden er flere Steder ret betydelig.

Kløverens Bægersvamp har trods den milde Vinter gennemgaaende været meget skaansom. Stærke Angreb er dog iagttaget spredt i Landet.

Det milde Vejr har bevirket, at baade Jordlopper og Glimmerhøsser allerede er livligt paa Færde.

I Kartofflerne af Avl 1929 er der iagttaget usædvanlig mange indvendige Rustpletter, en Fejl, der særlig iagttages efter tørre Somre.

I Frugthaverne er Frostmaaler- og Knopviklerlarver fremme og har begyndt deres skadelige Virksomhed. Nyklækkede Æblebladlopper saas ved Lyngby d. 26 April.

Stregbakteriose paa Tomat har flere Steder optraadt alvorligt, ligeledes Mosaiksyge, men det er den førstnævnte Sygdom, som gør

størst Skade. Stregbakteriosen har optraadt i nogle Tilfælde under Forhold, som tydede paa Frøsmitte, hvilket ogsaa tidligere er iagttaget. Der bør derfor saa vidt muligt kun avles Frø af sunde Kulturer.

I Tulipangrupper har Tulipan-Rodfiltsvamp optraadt ondartet. Smitstoffet er sandsynligvis tilført Grupperne tidligere med syge Løg og saa i Aarenes Løb blevet opformeret. I Grupper, hvor der aarligt lægges Løg, bør enkelte syge Løg derfor undersøges, for at der om fornødent kan foretages Jorddesinfektion eller Fornydelse af Jorden.

Lyngby, den 8. Maj 1930.

Statens plantepatologiske Forsøg.

Der er for Vintermaanederne og April modtaget 25 Beretninger: i Januar—April er der endvidere indkommet ca. 800 Forespørgsler (heraf 235 om Sprøjtning).

Byg beskadtiget af
Nattekulde.

KORN.

I Vaarsædmarkerne er der adskillige Steder i de sidste Dage af April iagttaget lyse Tværbælter paa Bladene, undertiden flere Bælter over hinanden; Fænomenet tilskrives Nattekulde. Ogsaa de almindeligt kendte Gule Pletter i Bygmarkerne iagttoges flere Steder, undertiden saaledes at dyb Saaning synes at være blevet afgørende for deres Optræden.

Byg og Havre, der ved Saaningen var tilblandet 40 kg Blaasten pr. ha er spiret meget svagt, antagelig paa Grund af Blaastensforgiftning (H. Land Jensen). Det til Bekæmpelse af Gulspidssyge ønskelige Kobber kan for saa vidt godt medfølge Saasæden, men det maa da være i Form af en tyk Bordeauxvædske.

Lyspletsyge er iagttaget i paafaldende Grad i Rug og Hvede (B. Davidsen, A. P. Aidt).

Paa Fyen og Samsø er der i Foraaret fundet en ny Hvedesygdom, der viser sig som brune Pletter paa Bladene; de ældre Blade visner. I de døde Bladpartier findes talrige Knopcellehuse af en hidtil ukendt Svamp, *Ascochyta* sp., med usædvanlig store Knopceller. I det fynske Tilfælde fandtes Angrebet kun paa den Del af Marken, hvor Forfrugten var Kaalroer; paa Samsø var navnlig de lavere og løsere Partier i Marken angrebne (H. K. Olsen, P. Riis Vestergaard).

BÆLGPLANTER.

Kløverens Bægersvamp (*Sclerotinia trifoliorum*) har trods den milde Vinter gennemgaaende været meget skaansom. Angreb af Betydning omtales fra Studsgaard, hvor Tidlig Rødkløver, der var svag fra Efteraaret, maatte ompløjes, samt fra Vendsyssel, hvor Rødkløver, der ikke er afgangset om Efteraaret, har lidt i ondartet Grad (N. C. Jensen, Viggo Kristensen). I Sydvestsjælland er der set stærke Angreb i flere Kløvermarker, selv med svag Kløverbestand, og enkelte Lucernemarker har lidt en Del (P. H. Hansen).

KARTOFLER.

Om Kartofflerne bemærkes enkelte Steder, at der i Foraaret fandtes en Del overfladiske Pletter af Kartoffelskimmel (*Phytophthora infestans*).

Rustpletter, en Fejl, der synes særlig at optræde efter tørre Somre,

er fundet hyppigt i Kartofler af Avl 1929; som særlig angrebne nævnes Sorterne Alpha og Juli.

ERNST GRAM.

FRUGTHAVEN.

Paa indsendte Stikkelsbærgrene er fundet Angreb af en Stængel-svamp, *Diplodina Oudemansii*.

KØKKENURTER.

Stregbakteriose (*Bacillus lathyri*) er iagttaget i mange Tomat-huse paa Fyn. Angrebet varierede stærkt i Styrke, i de alvorligste Tilfælde vil det foraarsage store Tab. Enkelte Steder tydede Forholdene stærkt paa, at der var Frøsmitte. De fleste Planter var sunde forneden, men havde Angreb i Toppen. Angrebet viste sig mange Steder lige efter, at Planterne var beskaaret. Flere Steder viste det sig, at Angrebet var værst i de varmeste Huse eller i den varmeste Del af Huset.

Mosaiksyge er ogsaa meget almindelig i Tomathusene, men synes som sædvanlig ikke at hæmme Planterne betydeligt. Selvom der ikke er ført tilstrækkeligt Bevis for, at der er Frøsmitte med disse to Sygdomme, vil det dog være en fornuftig Sikkerhedsforanstaltning kun at avle Frø fra sunde Planter og endda helst fra helt sunde Kulturer. Smitstoffet kan ved Beskæring overføres med Saft paa Kniv eller Fingre fra syge til sunde Planter, og Sygdommen vil ikke straks vise sig paa de smittede Planter.

Der er ligeledes paa Fyn iagttaget enkelte Tilfælde af Koldbrand (*Ascochyta lycopersici*), Kransskimmel-Sovesyge (*Verticillium albo-atrum*) og Fløjlsplet (*Cladosporium fulvum*).

PRYDPLANTER.

Der har i Vinterens Løb kun været indsendt ret faa syge Løg, hvilket formodentligt er et Vidnesbyrd om, at der ikke har været mange Vanskeligheder med Løgkulturerne. Paa Frilandstulipaner er der konstateret et Par alvorlige Tilfælde af Tulipan-Rodfiltsvamp (*Rhizoctonia tuliparum*). Det er næppe Løgene, der er lagt sidste Aar, som er Aarsag til Skaden, men snarere enkelte syge Løg, som er lagt tidligere, og hvorfra Smitten saa i Løbet af nogle Aar er blevet opformeret saa stærkt, at Angrebet nu er blevet ødelæggende. Man bør derfor have sin Opmærksomhed henvendt paa Grupper, hvor der aarligt lægges Tulipaner og faa enkelte syge Løg undersøgt, for hvis det er fornødent at foretage Jorddesinfektion eller Jordfornylelse.

Der har i Vinterens Løb været flere Tilfælde med alvorlige Angreb paa Azalea af Bladpletsyge (*Septoria azaleae*). I Københavns Omegn er der flere Steder iagttaget Meldug (*Oidium begoniae*) paa Begonia hybrida, se Gartner-Tidende Side 154, 1930.

Paa en indsendt Calceolaria, som var bundet op til Split-Bambus fandtes der i Nærheden af Pinden og paa denne Angreb af Drueskim-mel (*Botrytis sp.*), saaledes at det kunde se ud, som om Pinden havde

ført Smitstoffet med sig. Forholdet er dog snarere det, at Bambuspinden under særlig fugtige Forhold i Drivhuset er blevet angrebet af Svampen, maaske fordi Pinden er splittet ud af ikke helt modent Bambus, og saa har der mellem Bladene og Pinden samlet sig Fugtighed, saaledes at Bladene paa disse Steder er blevet angrebet. Dette Tilfælde har givet Anledning til, at man nogle Steder er bange for at bruge Split-Bambus, og mener at kunne se Svampen i Pindene allerede før de anvendes. Man kan ogsaa meget ofte se sorte Smaapletter i nye Bambusstokke baade almindelige og i Split-Bambus, men disse Pletter skyldes i Almindelighed Svampen: *Coniosporium Shiraianum*, som ikke breder sig til vore Kulturplanter.

ANNA WEBER.

KORN.

Smælderlarve (*Agriotes sp.*) har hidtil kun gjort ringe Skade.

Fritfluen (*Oscinis frit*). Der foreligger ingen Beretninger om Angreb.

Brakfluen (*Hylemyia coarctata*) har nogle Steder optraadt ondartet. Hos en Gaardejer paa Brørupegnen blev 11 Tdr. Land Rug saa stærkt udtyndet, at Omsaaning muligvis er nødvendig. Stubben hævdes at være pløjet om ca 1. September, Saaningen fandt Sted først i Oktober (H. Land Jensen). Fra Ringkøbing meldes, at Kartoffelrug er set stærkt udtyndet (A. Skarregaard) og i Sydsjælland fandtes talrige ondartede Angreb (M. Bakman). Fra Tystofte skrives om enkelte Angreb i Hvede efter Halvbrak (H. Bagge). Endelig forekom ved Ebdrup (Kolind) et Angreb i Rug, der var saaet lidt sent med Kartoffler og Cikorierødder som Forfrugt. Angrebet var betydeligt værre efter Cikorie end efter Kartoffler (E. Staunskjær).

Stankelbenslarverne (*Tipula paludosa*), der var saa usædvanlig ondartede sidste Aar, har i den forløbne Maaned gjort Skade en Del Steder. Fra Haderslev skrives: De første Angreb kom sidst i April. Flere Steder har Larverne formaaet at holde Vaarsæden afbidt under Jorden, saa kun en enkelt Spire er kommet frem. I Vintersæden har Angrebene været uden Betydning maaske paa Grund af den frodige Vækst (F. Nielsen). Fra Brønderslev meldes ogsaa om stærke Angreb efter langvarigt Græsleje (V. Kristensen) samt i Midtjylland (Jakobsen). Ved Brørup blev to Tdr. Land Rug ødelagt. Angrebet bemærkedes allerede om Efteraaret (H. Land Jensen).

Haarmyg (*Bibio*). Disse Myggelarver, der i Udlandet er kendt som slemme Skadedyr, har kun en enkelt Gang tidligere gjort Skade her i Landet. I Aar har de gjort sig bemærket paa Fyn (H. J. Pallesen), paa Kalundborgegnen (P. Grøntved, A. M. Frederiksen) og ved Roskilde (M. Greve). I disse Tilfælde fandtes Angrebene i Byg efter Roer. Ved Næstved forekom et Angreb i Græs og Blandsæd. Larverne fandtes samlet i hundredevis i Jorden. Ofte sad de indboret i Kærnen, hvis Frøhvide de aad. Endvidere gnavede de paa Bladskedernes underjordiske Del. Flere Steder var den forårsagede Skade meget følelig. Man harvede for at forstyrre Larverne og gav Salpeter for at sætte Fart i Væksten. Ind i Maj forpupper Larverne sig, og Skaden er dermed overstaaet for denne Gang.

Jordlopperne (*Phyllotreta sp.*) har begunstiget af det varme Vejr allerede været livligt paa Færde.

KORSBLOMSTREDE.

Glimmerbøsserne (*Meligethes aeneus*) optræder allerede talrigt i Frømarkerne.

BÆLGPLANTER.

Bladrandbiller (*Sitona lineata*). Gnav af disse Biller er allerede set i Kløver og Ært (H. Drewsen). Ogsaa fra Høng meldes om ret stærkt Angreb (H. T. Jensen).

FRUGTTREER.

Knopviklerlarver (*Tortricidae*). Gnav saas i Æbleknopperne sidst i April.

Frostmaalerlarver (*Cheimatobia brumata*). Larverne findes nu overalt, særlig paa de usprøjtede Træer (H. Øhlers).

Æblebladloppen (*Psylla mali*). Ved Lyngby saa man de nyklækkede Larver den 26. April (H. Øhlers).

Fra Guldborg indsendtes Ved fra et Pæretræ, der var blevet sygt efter Podningen. I Veddet fandtes talrige Gange, frembragt af en Billelarve (*Hylocoetus dermestoides*). Larven var dog næppe primær Arsag til Skaden.

ØKKENURTER.

Rodaal (*Heterodera radicicola*). I et Gartneri ved Odense optraadte dette Skadedyr paa Tomat, særlig lige ved Varmerørene (A. Weber).

En overvintrende Uglelarve (*Naenia typica*), der i Efteraaret 1929 gjorde megen Skade paa Jordbær, Rødbeder, Salat, Gyldenlak m. m. i en Have ved Fredensborg, fortsætter nu sine Ødelæggelser sammesteds (A. Romose).

PRYDPLANTER.

Azaleamøllet (*Gracilaria azaleella*) er fundet paa Azalca i Stue og Væksthus. Sprøjtning med Blyarsenat menes at have hjulpet.

I et Gartneri paa Amager blev Agurk angrebet af en Mide hørende til *Tyroglyphiderne* (Suhr).

PROSPER BOVIEN.
